

Sadržaj

i. Predgovor	13
ii. Uvod	17
A. Prvi dio - Teorije i metode u području istraživanja koncepta kontrole	
1. Koncept doživljaja kontrole u psihologiji	27
1.1. Kontrola i ljudsko ponašanje	28
1.2. Različiti konstrukti vezani uz kontrolu	31
1.3. Primjeri teorija i modela koji uključuju kontrolu	33
1.4. Različite vrste procjena vezanih uz doživljaj kontrole	37
1.4.1. Opća procjena osobne kontrole	37
1.4.2. Percepcija vjerojatnosti ostvarenja ishoda	38
1.4.3. Procjena vjerojatnosti pozitivnih i negativnih ishoda	38
1.4.4. Lokus kontrole	38
1.4.5. Atribucija faktora koji utječu na ostvarenje zadanog cilja (percepcija kauzalnosti)	39
1.4.6. Potreba za kontrolom	39
1.4.7. Samokontrola	39
1.5. Inzistiranje na osobnoj kontroli ili upravljanje kontrolom?	40
1.6. Individualna ili grupna kontrola	42
1.7. Faze u procesu procjene mogućnosti kontrole	43
1.8. Sažetak prvog poglavlja	46
2. Lokus kontrole	49
2.1. Rotterova teorija socijalnog učenja	49
2.1.1. Teorija socijalnog učenja i psihopatologija	52
2.2. Važnost ishoda ponašanja ili potkrepljenja	53
2.3. Koncept lokusa kontrole - tko kontrolira ishode ponašanja	56
2.4. Unutarnji lokus kontrole	58
2.5. Vanjski lokus kontrole	59
2.6. Neke preporuke za rješavanje metodoloških i konceptualnih problema vezanih uz istraživanje lokusa kontrole	61
2.7. Sažetak drugog poglavlja	62
3. Pregled instrumenata za mjerenje lokusa kontrole	65
3.1. Mjere generaliziranog lokusa kontrole	65
3.2. Mjere lokusa kontrole za djecu	69
3.3. Mjere lokusa kontrole u području zdravlja	70

3.4. Mjere lokusa kontrole za specifična područja ponašanja	73
3.5. Sažetak trećeg poglavlja	78
4. Istraživanja lokusa kontrole	83
4.1. Lokus kontrole, tjelesno i mentalno zdravlje.....	83
4.1.1. Mehanizmi povezanosti lokusa i zdravstvenih ishoda	84
4.1.2. Lokus kontrole i posljedice boravka u progonstvu	87
4.2. Lokus kontrole i akademsko postignuće	88
4.2.1. Akademska kontrola.	89
4.3. Lokus kontrole i poremećaji ponašanja	90
4.4. Lokus kontrole i religioznost	92
4.5. Lokus kontrole u roditeljstvu	95
4.6. Sažetak četvrtog poglavlja	97
5. Atribuiranje uzročnosti	101
5.1. Proces atribuiranja uzročnosti	101
5.2. Procjena mogućnosti kontrole ("kontrolabilnosti")	104
5.3. Atribucije uzroka – analitičnost ili automatizam.....	105
5.4. Pogreške pri atribuiranju	106
5.4.1. Praznovjerna ponašanja.....	106
5.4.2. Osnovna atribucijska pogreška	107
5.4.3. Atribucije u vlastitu korist.....	107
5.4.4. Razlika u atribucijama iz uloge izvođača i promatrača.....	108
5.4.5. Neki oblici obrambenih atribucija	108
5.4.6. Iluzorne korelacije.....	108
5.5. Sažetak petog poglavlja.....	109
6. Različiti koncepti koji uključuju kontrolu	113
6.1. Želja ili potreba za kontrolom	113
6.1.1. Mjerenje želje (potrebe) za kontrolom.....	114
6.1.1.1. Upitnik želje za kontrolom (DCS – Desirability of Control Scale)	115
6.1.1.2. Drugi instrumenti za mjerenje potrebe za kontrolom.....	115
6.1.2. Istraživanja u području želje (potrebe) za kontrolom.....	116
6.2. Potreba za strukturom	118
6.2.1. Mjerenje potrebe za strukturom	120
6.3. Samokontrola.....	121
6.3.1. Određenje koncepta samokontrole	121
6.3.2. Determinante razvoja samokontrole	123
6.3.3. Istraživanja samokontrole	124
6.3.4. Samokontrola u svakodnevnom životu	125
6.3.5. Mjerenje samokontrole	126

6.3.6. Kako zakon regulira odgovornost za kontrolu vlastitog ponašanja?	127
6.4. Kontrola i regulacija emocija.	128
6.5. Samoregulacija	131
6.6. Sažetak šestog poglavlja	133
7. Doživljaj gubitka kontrole i bespomoćnost	137
7.1. Primjeri doživljaja bespomoćnosti i doživljaja gubitka kontrole	138
7.2. Moguće reakcije u situaciji doživljaja gubitka kontrole	140
7.3. Stanje stvarne bespomoćnosti	144
7.4. Primjeri situacija u kojima osobe doživljavaju bespomoćnost.....	145
7.4.1. Zlostavljanje djece u obitelji	145
7.4.2. Nasilje u obitelji i partnerskim vezama	146
7.4.3. Dijagnoza teško izlječive bolesti	147
7.4.4. Tortura ili mučenje	148
7.5. Naučena bespomoćnost	148
7.5.1. Mjerenje (naučene) bespomoćnosti	152
7.6. Sažetak sedmog poglavlja.....	154
8. Društvo i kontrola	157
8.1. Politički sustav i kontrola.....	158
8.2. Kultura i lokus kontrole	159
8.3. Suvremena tehnologija i kontrola	160
8.4. Potreba za kontrolom u interpersonalnoj komunikaciji.....	162
8.5. Sažetak osmog poglavlja.....	165
9. Lokus kontrole kod adolescenata.....	173
9.1. Metodologija istraživanja.....	173
9.1.1. Opis uzorka	173
9.1.2. Provedba istraživanja	174
9.1.3. Mjerni instrumenti	175
9.2. Upitnik lokusa kontrole za adolescente – LKA	178
9.3. Deskriptivna statistika rezultata dobivenih primjenom Upitnika LKA.....	182
9.3.1. Raspodjela procjena za pojedine karakteristike s obzirom na unutarnji, neutralni i vanjski lokus kontrole	183
9.3.2. Procjene zadovoljstva i važnosti za pojedine karakteristike	185
9.4. Provjera latentne strukture upitnika LKA.....	189
9.4.1. Konfirmatorna faktorska analiza Upitnika LKA.....	193
9.5. Izražavanje rezultata na subskalama i deskriptivna statistika za subskele.....	194
9.6. Analiza ukupnih rezultata u Upitniku LKA u slučaju kada se kao mjera lokusa kontrole koristi prosječan rezultat u cijelom upitniku (k = 20)	195
9.7. Procjena općeg utjecaja na događaje u životu	196
9.8. Razlike na mjerama kontrole s obzirom na spol i srednjoškolsko usmjerenje	197

9.9. Kriterijska i konvergentna valjanost mjera lokusa kontrole.....	200
9.10. Posredujuća uloga lokusa kontrole na odnos između razine stresnih dogadaja i internaliziranih problema	206
9.11. Predikcija rezultata na Upitniku lokusa kontrole za adolescente (LKA).....	208
9.12. Zaključci i sažetak devetog poglavlja	210
10. Potreba za kontrolom kod adolescenata	215
10.1. Razvoj upitnika za mjerenje potrebe za kontrolom.....	215
10.2. Metodologija istraživanja	218
10.2.1. Opis uzorka	218
10.2.2. Provedba istraživanja.....	218
10.2.3. Mjerni instrumenti	218
10.3. Rezultati primjene Upitnika potrebe za kontrolom (UPK).....	220
10.4. Provjera latentne strukture Upitnika potrebe za kontrolom.....	221
10.5. Konfirmatorna faktorska analiza Upitnika potrebe za kontrolom	222
10.6. Izražavanje ukupnih rezultata u Upitniku potrebe za kontrolom	223
10.7. Razlike u potrebi za kontrolom prema spolu učenika i školskom usmjerenju	223
10.8. Razlike u procjeni lokusa kontrole prema spolu učenika i školskom usmjerenju	223
10.9. Korelacije između mjera potrebe za kontrolom i lokusa kontrole.....	224
10.10. Korelacije mjera kontrole s varijablama akademskog uspjeha i samopoimanja	225
10.11. Predikcija razine samopoštovanja na osnovi spola, akademskog uspjeha i mjera kontrole	226
10.12. Razlika u samopoštovanju između osoba s različitim razinom opće potrebe za kontrolom i percipirane stvarne kontrole nad vlastitim životom.....	227
10.13. Zaključci i sažetak desetog poglavlja.....	229
11. Atribucije uspjeha u životu kod adolescenata	233
11.1. Razvoj Upitnika atribucija uspjeha u životu.....	233
11.2. Metodologija istraživanja	236
11.2.1. Opis uzorka	236
11.2.2. Mjerni instrumenti	236
11.3. Rezultati primjene Upitnika atribucija uspjeha u životu (AUŽ).....	238
11.4. Provjera latentne strukture upitnika atribucija uspjeha u životu	241
11.5. Razlike u atribucijama u funkciji spola i srednjoškolskog usmjerenja.....	243
11.5.1. Razlike na dimenziji Razvijanje sposobnosti i znanja	244
11.5.2. Razlike na dimenziji Upornost i asertivnost	244
11.5.3. Razlike na dimenziji Socijalna podrška	245
11.5.4. Razlike na dimenziji Poštivanje moralnih načela	245
11.5.5. Razlike na dimenziji Sreća i sudbina	246
11.5.6. Razlike na dimenziji Traženje veza i snalaženje.....	246
11.5.7. Razlike na dimenziji Unutarnjih atribucija	246
11.5.8. Razlike na dimenziji vanjskih atribucija	247
11.6. Povezanost atribucija uspjeha u životu s religioznošću, vrijednostima i delinkventnim ponašanjem ..	247

11.7. Predikcija rezultata na dimenzijama atribucija uspjeha u životu	250
11.8. Procjena vjerojatnosti ostvarenja životnih ciljeva	251
11.9. Atribucije i izbor vlastitog ponašanja	253
11.10. Predikcija procjena vjerojatnosti ostvarenja životnih ciljeva	254
11.11. Zaključci i sažetak jedanaestog poglavlja	256
12. Literatura	261
13. Napomene	285
14. O autoru	287
Iz recenzije	288